

FN-resolution 1325 och teologi

Viola Raheb

UN Res. 1325 on Women, Peace, and Security Some reflections by Viola Raheb

The UN Res. 1325 is lobbying for a better participation of women and the inclusion of their concerns in any peace process. The Resolution was adopted, which is a reason for celebration, yet its implementation in real life politics remains the challenge. Allow me to share with you some reflection on the three aspects of this resolution from a Palestinian perspective:

1. **Women:** Palestinian women have been engaged in the national struggle for freedom and liberation for ages. Without their contribution the Palestinian society at large would not have been able to face the great restrictions and destruction of the Israeli Occupation. Yet, in their struggle for the national cause women forgot about their own liberation, believing that the national liberation would mean their liberation as well. The reality was different; women's involvement in the area of the peace negotiations was marginal, if present at all. An experience that can be seen in various countries of the world. Women's contributions to the national struggle are accepted, yet once political processes are included women are referred back to their traditional domains.
2. **Peace:** Long before there was an international peace process "Oslo" women from Palestine and Israel have been engaged in building bridges to the "other". Their conception of peace was that of getting to know the other, of overcoming stereotyping and strengthening one's own community. Engaging in peace building meant having the courage to name things by their name, knowing the consequences and the high price that is involved in such positioning.
3. **Security:** The word security has a bitter taste in our experience. Security is the "Demon" that Israel uses or abuses in order to make our lives hard. When used in our context it usually means military defined security that is based on power and might. Therefore, there is an urgent need to redefine this term in a way that would include the security of the human being as such rather than the security of a state. In this the concept of the "human security" developed by the UNDP could be of help.

What can you do in solidarity with your sisters from Palestine?

Make sure their voices, stories, visions and actions are made known in your respective country. The main media coverage from Palestine and Israel are mainly male dominated. Make sure the women perspective is included.

We know that news of violence sells well. Encourage your media to cover the “less sexy” news of working and struggling for peace from the region.

Connect to women from the region working for peace and justice. Make them realize that their efforts and engagement are being honored by their sisters.

What can Sweden contribute to peace in the region?

I think there is a need to work on a more active role of the EU in the region. A role that is not only limited to the economic situation, but rather to the nature of a solution to the conflict. As long as the solution is not based on the implementation of the international law, peace will remain a theory. Peace and occupation cannot be combined. Therefore, a peace process, which does not work first of all on ending the illegal occupation, will fail, as Oslo failed.

Christian Theology and the UN Res. 1325

In Christian Theology as in any other theology one can find sources, texts, and interpretations that counter act with a better participation of women, with human security and with peace. The Bible as well as the history offers us enough examples of suppression of women in the name of God, the use of the power of destruction and might over and against the human dignity and human security as well as calls for war and the dehumanizing of the “other”. What can we do to overcome these traditions? One can say, we can skip these texts and stories. An alternative yet a false one in my understanding. Rather what we are asked to do as people of faith is to become aware of these texts and traditions, to help develop a contextual approach to their understanding, to make sure that our interpretations do not help reproduce new forms of violence, exclusion, racism/sexism and intolerance. The World Council of Churches through the last decades has invited the Churches worldwide to reflect critically on these traditions first in the last decade “Churches in Solidarity with women” and in the ongoing “Decade to overcome violence”. This endeavor can only bear fruits if we, each in her/his own context help set signs of difference every day anew.

Rabbi Naamah Kelman

Reaffirming the important role of women in the prevention and resolution of conflicts and in peace-building, and stressing the importance of their equal participation and full involvement in all efforts for the maintenance and promotion of peace and security, and the need to increase their role in decision-making with regard to conflict prevention and resolution...

From UN-resolution 1325

Do women play a unique role in peace making? From the Jewish perspective the answer is a strong yes! Stretching back to the Book of Exodus in the Hebrew Bible, we meet the first 2 women in recorded history moved from dialogue to action when Miriam, sister of Moses, reached out to the daughter of Pharaoh (Pharaoh, King of Egypt was the oppressor of these Hebrew slaves). In a joint effort to defy the royal decree and kill the baby boys of the Hebrew slaves, these 2 women, both Princesses, saved Moses, who grew up to become the liberator of the House of Israel.

There are many remarkable things about this Biblical story. When Pharaoh's daughter goes to bathe in the Nile, she hears the cries of the infant and is filled with compassion and seizes the moment to act. Some verses later, when Moses is already grown, and God reveals God's self to Moses, God uses the same words; I heard the cries of my people, and indeed it was time to act. So what we have here is not *Imitatio Dei* (humans imitate God). Rather we have a story where God imitates us, a woman no less, and an Egyptian, daughter of the tyrant. This to me is the essence of women's gift to peace and justice. We are able to hear the cry of the other, to literally reach out, and act, intervene; to build a partnership with someone who may actually even be your so-called sworn enemy, religiously and politically. And in the process, you may change the course of history!

Is it a coincidence that this story of the Jewish Redemption begins with women? Even before we meet Miriam and the daughter of Pharaoh, we meet 2 midwives who are willing to speak truth to power, to brazenly object to Pharaoh's command to kill male babies. In the eyes of the Rabbinic tradition these women were most certainly the mother and sister of Moses; modern Jewish feminism has viewed them in a vari-

ety of roles including perhaps Egyptian women who were midwives for the Hebrews. This might be the ultimate Jewish feminist metaphor. Women often act as midwives, assisting at moments, ceremonies, processes for others to be born and renewed.

Miriam has been reclaimed as a powerful symbol of healing and enabling. Although our ancient male rabbis ascribed to her a miraculous well that traveled with the Israelites in the wilderness, centuries later, Jewish feminist transformed this well into a cup of water, Miriam's cup. An old/new ritual was born a mere 10 years ago when alongside the prophet Elijah's cup, set at the Passover Seder (probably the most celebrated Jewish holiday home ritual) we now set Miriam's cup. This cup represents the healing work, the sustaining work that water symbolizes, yet to be done in our fractured world. Women clergy have pioneered areas of Spiritual renewal and healing. Call it multi-tasking or the ability to weave different strands together. I can say for a fact, that women have transformed my tradition, and I believe for the better.

Women do not give up. We bring hope to our efforts of reconciliation. At our moments of despair we turn to another woman and say, so tell me your story, tell me about your family. We often go for the most marginalized, the least visible and give voice to that pain and that suffering. We know what it is like to feel like the "Other", we know what it feels like to be invisible. We know that de-humanizing turns humans into objects. We look for the subject. Judaism's most powerful and simple lesson is that all human beings are made in the image of God. When we see that and hear that our work can be transformative. Women are survivors, and we choose life. In choosing life, we share life's gifts and share compassion and justice.

How can we i Sweden implement 1325 in our own context and assist equality and justice and thus peace in Israel/Palestine?

I call it the numbers game: Do not attend conferences or support initiatives where women are not represented and I mean not one or two tokens. Our male colleagues must not sit at dialogues or seminars where there are only men on the panel. We must always ask: How many women are involved in speaking? Where are the young women? Who is being mentored up the ranks? Start with this and revolution will begin.

Here in the Middle East you simply can't avoid the influences of inequalities and injustice. Injustice is an inherent part of all of our lives, our culture, our history and heritage. I believe there is a compelling need to learn about and to recognize these inequalities, perhaps only when we'll truly understand their scope, we will learn where to start amending them and building a more just society. I suggest that when you visit, please take the time to listen and get to know people from both sides of the conflict. I believe that building a personal connection with Israelis and Palestinians and hearing their narratives, will teach you about both justice and injustice, about the inequalities and the longing for peace, and will remind you that while the situation may seem rather bleak at times, there is still hope in people's hearts.

Support the organizations promoting peace and justice as long as these organizations recognize the suffering of the other. To support is making sure likeminded organizations know about each other, talk to each other, affirm each other whenever

one group is dismissed or demonized. Jewish organizations like Israel Religious Action Center (Reform Movement), Rabbis for Human Rights and Machsom Watch - as well as for instance the Women's Dialogue groups, the general work of the Interreligious Coordinating Council in Israel and Bishop Munib Younan - also remind us that our religious traditions stand for compassion and caring.

*Rabbi Naamah Kelman is Associate Dean of the Hebrew Union College (www.huc.edu)
and a member of Rabbis for Human Rights (rhr.israel.net)*

Hamideh Mohagheghi

Hamideh Mohagheghi är jurist och teolog och har sitt ursprung i Iran. Hon bor i Tyskland sedan många år och är verksam inom religionsdialog, fredsarbete och kvinnofrågor. Hamideh utbildar teologer, är med i redaktionen för tidsskriften HUDA - ett nätverk för muslimska kvinnor (www.huda.de) - och är medgrundare av den muslimska akademien i Tyskland i vars styrelse hon är vice ordförande.

1325 och muslimsk teologi

"GUD kallar till fridens boning" heter det i Koranen (sura 10:25). Religionerna är till för att ge människorna möjlighet att hitta inre och yttre fred. En människa som lever i frid med sig själv kan även leva i fred med andra. Trots att såkallade "religiösa" konflikter hör till mänsklighetens historia är det emellertid religionernas eget mål att möjliggöra ett liv tillsammans i värdighet och i förtroende för varandra. Rättvisa och fred är två fundamentala pelare i en sådan gemenskap.

Socialt engagemang och att aktivt delta i samhället hör till de elementära plikter som människan måste åta sig under sin tid på jorden. Till detta hör även att lösa konflikter på fredlig väg och skulle detta inte vara möjligt måste man vid konfrontationer hålla sig mycket noggrant till regler som ska reducera skadorna till ett minimum. Inom islams krigsrätt finns ett grundläggande skydd för kvinnor, barn, gamla och naturen. Om detta inte kan garanteras, finns det i vissa skrifter ett uttryckligt krav på att stridshandlingar måste upphöra. Skulle dessa regler tas på allvar hade otaliga krig kunnat undvikas och människorna hade varit måna om att hitta andra möjligheter för att lösa konflikter.

Konflikterna beror på felaktiga tankemönster som följs av en ödesdiger upptrappning som i sin tur följs av eskalerande våld. Vid konflikter och i krig är det kvinnorna som drabbas på ett särskilt sätt eftersom de instrumentaliseras till objekt i syfte att beseg-

ra och knäcka motståndaren. Så sent som i vår nutidshistoria får vi vara med om att kvinnor våldtas som ett grymt medel för att nå ett visst syfte. I krigstidernas psykiska och fysiska belastningar är det kvinnorna som bär ansvaret för att försörja familjen medan männen är frånvarande på grund av kriget. Därför drabbas kvinnor på ett särskilt sätt av krigets följder som fattigdom och en förstörd livsmiljö.

Kvinnor har sällan en röst i det politiska beslutstagandet kring konflikter samtidigt som de ligger bakom de flesta fredsinitiativ som såväl initiativtagare som aktiva deltagare. De försöker lindra människornas lidande i dessa situationer och hjälper till vid återuppbyggnaden. Medmänniskornas lidande gör dem varaktigt sensibla för att kämpa ännu hårdare för rättvisa och fred.

Kampen för rättvisa och fred förpliktigar människan att ta hand om de drabbade och se till att de återigen kan leva i trygghet.

Det världspolitiska läget präglas av konflikter som allt oftare uppgörs med militära medel. Den mänskliga rättigheten om att liv skall skyddas frångås till stora delar i dessa fall, och skador på civila avfärdas som beklaglig sidoeffekt.

Implementeringen av FN-resolutionen 1325 borde därför villkorslöst förpliktiga de stridande parterna att undvika skador eller när dessa åsamkas att omedelbart kompensera för dem. För konfliktsituationer innebär det att verkligen endast välja det militära alternativet när detta är oundvikligt och då som en sista möjlighet. Om ett sådant synsätt är möjligt i en tid när vapenindustrin tävlar om att överträffa varandra och stora koncerner anser krig vara nödvändiga för sina finansiella vinster, förblir en öppen fråga som ställs allt för sällan.

Människan som "förvaltare" bär ansvaret för att bevara skapelsen som Gud överlåter henne för "nyttjande" under en viss tid. Gud som skapelsens ägare förväntar sig ett brukande som är rättvist och fredsoorienterat. Tålmod är en av de dygder som väldigt ofta påtalas i Koranen. I synnerhet vid konflikter ska denna dygd skydda människan mot förhastade och ogenomtänkta beslut. Första steget till ett krig är oftast ett steg som är brådmoget och tanklöst.

"Ta er tillflykt i tålmod - och ert tålmod kan endast uppnås med GUDs hjälp. Sörj inte över dem, och irriteras inte av deras intrigspel. Och GUD är med dem, som har vördnad för honom och som är rättskaffens. GUD är med dem som för ett rättfärdigt liv, och de som är generösa." (Koranen, sura 16:127f)

Hur kan vi i Sverige implementera FN-resolution 1325 och assistera fredsprocessen i Israel/Palestina?

För att kunna besluta om konkreta steg krävs god kunskap om vad som är möjligt i det enskilda fallet. Därför vill jag dela med mig av några tankar kring det jag anser vara avgörande för att kunna lösa konflikten och som även skulle kunna vara aktuellt för Sverige.

"Att värna om världsfreden och den internationella säkerheten" är ett av de syften som nämns i resolution 1325. Den konkurrerande upprustningen motsäger detta syfte. När vapen produceras är de till för att användas. Världssamfundet har som en viktig uppgift att motsätta sig denna industri och detta kretslopp.

I den israelisk-palestinska konflikten är det viktigt att palestiniernas behov verkligen tas på allvar. De behöver utbildning och rimligt välstånd. Detta innebär att de i första hand och så snart som möjligt behöver ett oberoende och säkrat palestinskt territorium. De behöver en fungerande infrastruktur i sin region som garanterar ett välorganiserat utbildningssystem samt en oberoende försörjning av grundläggande behov vad gäller vatten, livsmedel, energi och arbetsplatser så att människor kan utveckla ett positivt och hållbart framtidsperspektiv.

I krissituationer är all humanitär hjälp önskvärd och nödvändig. Den är en viktig hjälp, men innebär ingen långvarig eller mera djupgående förbättring av situationen. Den till och med hindrar palestinierna från att på längre sikt försörja sig själva. Ett effektivt stöd innebär hjälp till självhjälp, till exempel skulle Sverige kunna stödja infrastrukturens uppbyggnad som nämndes ovan. På så vis skapas framtidsperspektiv som undergräver de extrema krafternas jordmån. Palestinierna behöver säkerhet så att deras insatser och det komplicerade och mångåriga arbetet med återuppbyggnaden inte faller offer för de bomber som skulle träffa extremisterna. Dessa uppbyggande krafter behöver belönas för att visa att uppbyggnad – och inte destruktivitet – är det hållbara.

Båda staternas folk är offer för sina respektive makthavares bristfälliga politik. Det är viktigt att med alla tänkbara medel förmå de inblandade politikerna att på ett ärligt och påtagligt sätt återvända till en politik som på allvar vill ha fred! Att prata om fred och samtidigt kasta raketer och bomber på oskyldiga människor är snarare en politik som tjänar makthavarnas intressen istället för människornas väl.

Det finns en enorm maktobalans mellan Israel och Palestina som ytterligare förstärks av Amerikas och Västeuropas entydiga ställningstagande för att vara Israels ekonomiska och militära skyddsmakter. Den grymma orättvisa som en gång i tiden drabbade ett folk får inte ursäktas att samma folks stat idag regelbundet bryter mot mänskliga rättigheter. Världssamfundet får inte längre tolerera detta utan måste tydligare och mer kraftfullt reagera mot Israels militära aktiviteter och ockupation av land. Detta är en förutsättning för överlevnad.

Det krävs att alla är delaktiga i konfliktlösningen, även de extrema krafter som på båda sidor skapar oro. Sverige är en neutral politisk makt utan historisk skuld och skulle därför kunna lämna ett viktigt bidrag till alla stridande parter. Att stödja fredsinitiativ som arbetar oberoende av båda stater är en viktig uppgift för att på gräsrotsnivå nå försoning, förlåtelse och fred. Det krävs en fredsrörelse underifrån för att långsiktigt kunna övervinna hårdhetens och halsstarrighetens politik.

<http://www.al-sakina.de/inhalt/artikel/amg/mohagh/mohagh.html>

http://www.quantara.de/webcom/show_article.php/ c-308/ nr-3/ p 1/i.html?PHPSESSID=133099

<http://cdithw.han-solo.net/kunden/kirchentag/kirchentag1997/dokumente/mohagheghi1.html>

http://www.qantara.de/webcom/show_article.php/ c-469/ nr-41/i.html

Översättning: Vreni Hockenjos

Anat Hoffman

På Jaffa Street 33, mitt i centrala Jerusalem, ligger Israel Religious Action Center vars mål är att öka pluralismen i det israeliska samhället samt att skydda och försvara de mänskliga rättigheterna. IRAC:s verkställande direktör är Anat Hoffman. Hon har för Institutet för kontextuell teologis seminariedag 23/2 i Lund ombetts att i likhet med en muslimsk jurist och en kristen teolog formulera sig kring teologi och FN-resolution 1325 – om kvinnor och fred. Anat har psykologistudier som grund för sitt arbete. När hon tidigare satt i Jerusalems stadsfullmäktige kämpade hon för de judiska kvinnornas rätt att få be vid Västra muren och för lika lön för lika arbete. Enträget sökte hon få fullgoda kommunala tjänster för de mer än 200 000 palestinska invånarna i stan som exv tvingas betala ett högre pris för det kommunala vattnet och i vars bostadsområden kommunen låter renhållningen medvetet vara extremt eftersatt – trots att även palestinierna betalar de kommunala avgifterna. Här kommer hon till tals.

1325 och judisk teologi

Jag vill tala med dig om tystnad. För mig är den mest hotfulla tystnaden den tystnad som är påtvingad kvinnor. Det israeliska samhället, som ofta lutar sig mot den judiska traditionen, tenderar att tysta sina kvinnor. Mycket börjar i hemmet. En del kvinnor tvingas till tystnad av rädsla. Andra tenderar att hålla tand för tunga av ren och skär vana. Jag, en liberal och modern kvinna som själv är mor, minns hur jag bad min unga dotter vara en snäll flicka – att vara tyst. Jag minns att jag lovordade henne en gång då vi var bortbjudna för att hon hållit tyst vid middagsbordet. En tyst flicka är en väluppfostrad flicka som inte orsakar bekymmer. Munkavlen på kvinnan kanske börjar i hemmet, inom familjen, men med tiden blir det en oundgänglig del av henne själv som lär henne att hennes patriarkala samhälle bara tolererar henne om hon bevarar sin tystnad. Det är denna självpålagda tystnad som hindrar vår växt – som kvinnor, som nation och som en global gemenskap som strävar efter rättvisa och fred.

Som före detta ledamot i stadsfullmäktige har jag noterat att av 2 200 gator i stan bär bara 70 av dem namn efter kvinnor. Gatunamn är ett sätt att erkänna en viss individ eller händelse, att kanonisera minnet av dem.

De gator i Jerusalem som bär namn efter kvinnor är till största del bibliska personer. Dessa kvinnor är oftast ihågkomna på grund av att de födde kända judiska män snarare än för deras personligheter eller ord.

Vårt land ser inte kvinnorna som värdefulla tillgångar. Vid fredskonferensen i Annapolis var det en av de första gångerna som en israelisk kvinna satt vid förhandlingsbordet. Palestinska kvinnor och ledare, som Hanan Ashrawi, har varit framstående deltagare i försöken att nå fred i Mellanöstern i snart två decennier. Ännu verkar Israel ligga efter. Kanske är bristen på fred det pris vi betalar för att vi tystar kvinnornas röster.

När dessa ord når dig förbereder Israel firandet av Purimfesten. Festen firar minnet av den tid då det judiska folket räddades från undergång i Persien. Berättelsen om Purim återfinns i den bibliska boken Ester. Det är den ena av endast två kvinnor, och den enda judiska kvinnan, som gett namn till böcker i hela det gamla testamentet (Anats formulering). Det judiska folkets öde ligger i Esters händer. Som den nya drottningen är hon den enda person som kan påverka kungens åsikt om den dödsdom som hänger över hela vår nation. Jag tror att de ord Esters fosterfar och kusin Mordokaj, en briljant politiker, viskar i Esters öra, utgör essensen av judisk reflektion beträffande kvinnors roll vid konflikthantering. Han säger: "Tro inte att du ensam bland alla judar skall komma undan bara därför att du bor i kungens hus. Tiger du i detta ögonblick kommer befrielse och räddning för judarna från något annat håll, men du och din fars familj ska gå under. Kanske var det för en stund som denna du blev drottning."

Mordokaj presenterar ett kausalt argument: Vilken handling Ester än väljer kommer det att få konsekvenser. Håller hon tyst kommer det att leda till undergång för henne och hennes familj. Men än mer viktig är Mordokajs förmodan angående hennes position i palatset. Mordokaj verkar tro att en gudomlig kraft satt henne i en kunglig situation för att lösa denna fruktansvärda kris, för att rädda hennes folk. Ester måste bryta tystnaden och låta sin röst förändra hjärtat och sinnet på hennes kung. Det är en kvinnas röst som löser denna konflikt. Kampen för kvinnors rättigheter sammanfaller med konflikthanteringsarbete. Kvinnor i konfliktområden måste sträva efter att bli ledare, att bekämpa tystnaden och söka fredfulla lösningar.

Jag ber er att reflektera över hur vi kan lära oss att bryta denna tystnad, att stärka kvinnor så att de inte räds att höra sin egen röst.

Jag skulle önska att svenskarna skulle bli mer personligt engagerade i vår verklighet. Om fler besökte Israel och de palestinska områdena skulle de få uppleva landet i all sin skönhet och all sin sorg. Det skulle kunna berika både oss och besökarna. Konflikten är som en levande varelse som andas. Därför måste fredsanssträngningarna också vara det. Känslor är centrala i konflikten. För att förstå vidden av dessa känslor måste landet upplevas personligen. Det kan leda till en gemensam process av lärande, där det måste få finnas plats för diskussion och debatt. Obekväma frågor måste få ställas och utmana de bilder som ges både av världens media och av alla inblandade organisationer.

Anat Hoffman
rac.org/irac

inledning och översättning
Susanne Grimheden